

با شاعران اسپانیا

فدریکو گارسایا لورکا

شعر اول:

شب می آید
پرتوهای مهتاب
به روی سندان غروب می کوبند
شب می آید
و درخت بزرگ خود را می پوشاند
با واژه های آواز.
شب می آید.
اگر به دیدار من بیایی
در جاده ای تاریک
مرا گریه کنان خواهی یافت
در زیر سپیدارهای بزرگ
آی دختر سیزه رو
در زیر سپیدارهای بزرگ.

شعر دوم:

شب نمی خواهد بیاید
تا تو نیایی.
من اما می آیم
با توده آتشینی از کژدم هابر شقیقه ام.
تو نیز خواهی آمد
بازبانی سوزان از باران نمک.
روز نمی خواهد بیاید
تا تو نیایی.
من اما می آیم
و میخک های جویده را برای غوک ها خواهم آورد.
نه روز و نه شب نمی خواهند که بیایند
تا همواره من از اشتیاق تو بسوزم
و بسوزی تو از اشتیاق من.

شعر سوم:

روزهایم چه سخت می گذردند
هیچ آتشی دیگر گرم نمی کند
خورشید دیگر به رویم لبخند نمی زند
همه چیز پوچ و بیهوده است
همه چیز سرد و بی روح است
ستارگان مهربان هم با ناامیدی
به من نگاه می کنند
دقیقا از روزی که فهمیدم
عشق نیز
از میان رقتنی است

«ای صدای تو»!

نگاهی به کتاب «حدود» سروده الیاس علوی، شاعر جوان افغانستانی

حیدر کاسبی

calture@khorasannews.com

«درختی را که سایه اش/ در مرز کشوری دیگر بیفتد/ تیرباران می کنند»، می گویند در دبی وطنی مسکنی ندارد، کسی که جنگ یا هر دلیل دیگری او را مجبور به مهاجرت کرده مثل درختی است که ریشه هایش را در وطن جا گذاشته و تنها با ساق هاو شاخه هایش زندگی می کند. الیاس علوی مثلیکی از همان درخت هاست که ریشه اش را در افغانستان جا گذاشته و سایه اش را معلوم نیست با خودش تا کجای این دنیای غریب امتداد داده است: «تا صبح نخواهیدیم/ من و درخت/ از ریشه هامان...» این شاعر جوان افغانستانی سال های زیادی در ایران زندگی کرده و بهترین شعر هایش را کمی آن

طرف تر از مرز های کشورش که از قضا چندان هم با آن جا غریبه نبوده، نوشته و در همین جغرافیا به ادبیات معرفی شده است.
او در ایران با کتاب «من گرگ خیال بافی هستم» برنده جایزه شعر خبرنگاران شده است.

■ **خدا کند انگور ها بر سندن**

الیاس علوی شاعر مثل «خالد حسینی» داستان نویس هر جا که باشد کلمه هایش بوی وطنش را می دهند و این به شعر و داستان آن هایک اصالت ویژه می بخشد. همین ویژگی است که شعر الیاس را خواندنی می کند:
«خدا کند انگور ها بر سندن / آمو دریا زیباترین پسراش را بالا بیاورد / هندو کش دخترانش را آزاد کند / برای لحظه ای/ تفنگ هایادشان برود دریدن را / کاردها یادشان برود بریدن را / و قلم ها/ آتش» را / «آتش بس» بنویسند.

شاعر بی وطن، جهانی فکر می کند، او که با تمام

سه تن از استادان شعر و ادبیات فارسی به نام های دکتر علیرضا قزوه، محمد جواد آسمان و مصطفی علیپور بود. پس از انتخاب اشعار، بنده با توجه به سلیقه ادبی مردم پاکستان شعرها را انتخاب نهایی و ترجمه کردم. ترجمه این آثار از فارسی به اردو حدود یک سال طول کشید و به تازگی این کتاب با نام «نئی رنگوی کی دهنگ» (رنگین کمان با رنگ های جدید) در اختیار مخاطبان پاکستانی قرار گرفته است.

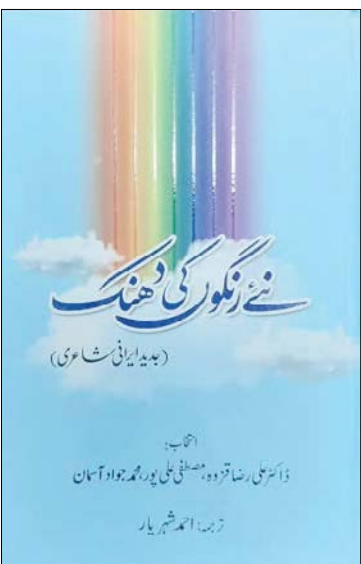
محمد بهبودی نیا

calture@khorasannews.com

■ **چه عواملی شمارا ترغیب کرد تا به ترجمه آثار شاعران معاصر ایرانی بپردازید؟**
هر شاعری همواره دوست دارد شعرهای خوبی را که از شاعران زبان های دیگر می خواند به گوش هموطنانش برساند و آن ها را نیز در این لذت شریک کند. از جایی که زبان اردو به زبان فارسی بسیار نزدیک است، نیاز است که شاعران واهالی ادبیات زبان اردو با شعر فارسی ارتباط خود را حفظ کنند. ما اردو زبان ها نمی توانیم خودمان را از ادبیات فارسی جدا بدانیم. من همیشه آرزو داشته ام که ۲۰۰ کتاب از ۲۰۰ شاعر ایرانی را به زبان اردو ترجمه کنم تا این ترجمه ها در پاکستان دیده شود، چون معتقدم وقتی این کار را انجام دهم می توانم بگوییم بخشی از دین خودم را به ادبیات فارسی ادا کرده ام اما برای انجام ترجمه هایی با این حجم بی تردید نیاز به همکاری های همه جانبه نهادهای ادبی، فرهنگی و هنری ایران است.

■ **در فرایند ترجمه در کتاب «نئی رنگوی کی دهنگ»، چه چالش هایی را تجربه و چگونه آن ها را حل کردید؟**

ترجمه شعر به ویژه شعر فارسی از سخت ترین ترجمه هاست و همان گونه که برای نوشتن شعر جوششی نیاز به قرار گرفتن شاعر در حالت های روحی، عاطفی و فکری خاصی است برای ترجمه نیز نیاز است که مترجم به درک عمیقی از دریافت اندیشه و عاطفه شاعرانی که آن شعر را سروده اند، دست یابد، سپس شروع به ترجمه کند. نکته مهم ما چرا این جاست که ترجمه شعر فارسی به زبان های دیگر به دلیل وجود آیه های ادبی فراوان کار دشواری است و همین موضوع برای بنده یکی از بزرگ ترین چالش های ترجمه این کتاب بود. در مسیر انتشار این کتاب گاهی

با شعرهای نابی از شاعران ایرانی بر خورد می کردم که بی نهایت زیبا و خواندنی بودند اما به دلیل وجود آیه هایی مانند ایهام دو پهلو بودن معنی یک کلمه یا واج آریبی پس از ترجمه از زیبایی شعر کاسته می شود و من مجبور بودم برای این که به روح شعر لطمه نخورد آن شعر را کنار بگذارم و شعرهای ترجمه پذیر دیگری را جایگزین کنم.

■ **از نظر شما، ترجمه آثار ادبی ایرانی به زبان اردو چه تأثیری بر جامعه ادبی و شاعران پاکستانی دارد؟**

بی تردید تأثیرات مثبت و بسیار پررنگی دارد. در سفر اخیر بنده به پاکستان، زمانی که در یکی از نشست های ادبی شرکت کردم، یکی از استادان شعر و ادبیات اردو خطاب به بنده اعلام کرد که شعرهای شما به دلیل ارتباط های فراوان با شاعران ایرانی رنگ و بوی متفاوتی به خود گرفته، این ارتباط ها شعر هایتان را خواندنی کرده است «این استادان مثال هایی از شعر بنده آوردند و معتقد بودند این مثال ها نمونه های شعر ی پیش از این در تاریخ ادبیات اردو وجود نداشته و این موضوع مهم راناشی از هم نشینی با شاعران ایرانی می دانستند. این استادان در آن نشست همه این موارد و پیشرفت ها را اهدیه ای از ادبیات ایران برای شعر اردو قلمداد کردند. ترجمه هایی که

ادب و هنر

نخستین سفر ۸۷ شاعر معاصر ایرانی به پاکستان پس از ۴۰ سال

گفت و گوی خراسان با احمد شهریار، مترجم و شاعر پاکستانی درباره تازه ترین ترجمه او از اشعار شاعران معاصر ایرانی به زبان اردو؛ از نیما یوشیج و حسین منزوی تا قیصر امین پور و گروس عبدالملکیان

بنده در این کتاب انجام داده ام قطعا در وسعت بخشی به جهان بینی شاعران اردو زبان نقش بسزایی دارد.

■ **هنگام ترجمه شعرها، چه تغییراتی در ساختار آثار داده اید؟**

ترجمه، معمولا هنری مفهومی است و تعداد زیادی از مترجمان یک مفهوم را از شعرها برمی دارند و در قالب مناسب ترین کلمات به زبان مردم کشور مقصد برمی گردانند. در بخشی از مقدمه کتاب که توسط دکتر افتخار عارف از شاعران بزرگ پاکستان نوشته شده، آمده است که «اگر من نمی دانستم این کتاب ترجمه است گمان می کردم این شعرها بر روح و ذهن یک شاعر پاکستانی نازل شده و آن ها را بر کاغذ نوشته است.» ترجمه لفظی به نظر من فقط در آثار دینی جایز است و در شعر باید ترجمه ها به سمت ترجمه های مفهومی برود به نوعی برای مردم کشور مقصد بومی سازی شود.

■ **تا امروز شعر کدام شاعران ایرانی به اردو ترجمه شده و جای شعر کدام شاعران را در کشور پاکستان، خالی احساس می کنید؟**

تا امروز من کتاب «چشمهای جاری در فرات اثر استاد علیرضا قزوه و «رنگین کمان در مه» اثر محمد جواد آسمان را ترجمه کرده ام، البته به صورت پراکنده آثار فروغ، سهراب و نیما هم به زبان اردو ترجمه شده است ولی جای خالی بسیاری از شاعران ایرانی از جمله، قیصر امین پور، حسین منزوی، گروس عبدالملکیان، مهدی اشرفی، لیلا کردپچه و ... با توجه به ترجمه پذیری بالای شعر هایشان، احساس می شود.

■ **وسخن پائانی**

این کتاب توسط انتشارات «صبر» در پاکستان به تازگی منتشر شده تا امروز با استقبال خوبی از سوی جامعه مخاطب پاکستان رو به رو شده است. در پایان این مصاحبه باید به این نکته مهم اشاره کنم که ادبیات فارسی و به ویژه شعر ایران دارای ظرفیت های فراوانی است که تا امروز کمتر در سطح جهان دیده شده و برای دیده شدن هر چه بیشتر شعر شاعران ایران در جهان باید موسسات و نهادهای فرهنگی و هنری پای کار بیایند تا روز به روز بیشتر شاهد دیده شدن هنر ایرانیان در شعر باشیم.

در ادبیات مدرن امروز مخاطب خاص، دیگر بیرون اثر نیست و در متن قرار دارد. مثل فیلم های «تئو آنجلوپولوس» که اگر غفلت کنی و یک ثانیه اش را نبینی، کل فیلم را از دست داده ای، در ادبیات امروز هم مخاطب منفعل جایی ندارد. اصلا شاعر امروز اصرار دارد که همه چیز را نگهد و جایی برای آن چه که در هنر «تعلیق» نامیده می شود، بگذارد:

«بیرون دروازه، شب بود / ما به زیبایی تو پونا بردیم...»

تعلیق در شعرهای علوی عنصر پررنگی است، همان طور که استعاره و ایهام پررنگ است و این طبیعی است، شاعری که زندگی اش را سر اسر همه گرفته و از میان باد و باران گذشته تا ذره ای آفتاب را در گوشه ای از جهان آرزو کند، باید هم کلماتش جادویی باشند و با هر بار خواندن چیز تازه ای به آن

ها اضافه شود:
«ای صدای تو! ماهی هادر عمق اقیانوس بازی می کنند / ای صدای تو! پشت دیوار زندان کوتتری لانه کرده / و خورشید از ابرها بالاتر است / ای صدای تو / خانه را ترک کردم و آواره شدم / ای صدای تو / نشنیدن صدای تو جد دارد / رازهای بسیاری است در نی ها، یوولون ها، پیانو ها...»

برنامه های ویژه رسانه ملی برای نمایشگاه کتاب تهران

این رویداد داشته ایم. برمهانی به ضبط دو هزار آیتم برنامه در طول برگزاری دوره سی و چهارم نمایشگاه کتاب اشاره کرد و ادامه داد: تمام این تولیدات در طول سال از رسانه ملی پخش شده اند. برای هر شبکه در نمایشگاه جایگاه ویژه ایجاد شد تا متناسب با مخاطبان بتواند برنامه خاص و ویژه تولید کند. سی و پنجمین دوره نمایشگاه بین المللی کتاب تهران از ۱۹ تا ۲۹ دیبهرشت (۱۴۰۳) در محل مصلای امام به شکل حضوری و در سامانه ketab.ir به صورت مجازی بر گزار می شود.

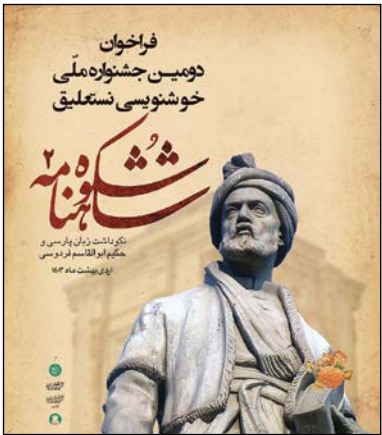

■ **جایی برای تعلیق**

این شاعر جوان در شعر دیگری باز هم با میانبر ترین راه ممکن به ذهن مخاطبش پل می زند و علاوه بر این که او را تحت تأثیر قرار می دهد، از اومی خواهد سطرهای پیش و پس از شعر را حدس زده و با هم در دشرا تحمل کنند:
«کا کا از چاه کآب می کشی / چای که دم می کنی / مزه ی خون نمی دهد؟»

ادبی هنری

اشعار شاهنامه تعالی بخش خوشنویسی کشور

دبیر دومین جشنواره ملی خوشنویسی نستعلیق «شکوه شاهنامه ۲» گفت: در دومین جشنواره شکوه شاهنامه شاهد موج خروشان از خوشنویسی اشعار شاهنامه هستیم. اشعار شاهنامه، تراز آثار خوشنویسی را در کشور بالا

برده است. به گزارش خراسان، سید هادی سید خوانی، ضمن تشریح کیفیت و تعداد آثار رسیده به این جشنواره گفت: امروز تولید آثار خوشنویسی با بهره گیری از اشعار شاهنامه تراز آثار خوشنویسی را در کشور بالا برده است. در دومین گام این جشنواره آثاری از خوشنویسان کشور به دبیرخانه رسید که بی تردید در نمایشگاهی که همزمان با اختتامیه این جشنواره برگزار می شود، همگان را شگفت زده خواهد کرد.

وی افزود: جشنواره شکوه شاهنامه از سال گذشته فعالیت خود را در زمینه خوشنویسی نستعلیق اشعار شاهنامه شروع کرد و در مدت کوتاهی توانست توجه تعداد زیادی از استادان و هنرمندان این رشته را به خود جلب کند. در روزهای ابتدایی که تصمیم بر برگزاری دومین دوره جشنواره گرفته شد، رسیدن به این حجم از دریافت آثار برایمان دور از ذهن بود.

سید خوانی خاطر نشان کرد: تا امروز بیش از ۱۰۰۰ اثر به دست ما رسیده و نکته قابل توجه در این میان، توجه چشمگیر هنرمندان به اشعاری از شاهنامه است که جنبه های مختلف حکمت در آن گنجانده شده است. تا پنجم اردیبهشت مرحله دریافت آثار ادامه دارد و سپس از ۱۳ دیبهرشت داوری نهایی انجام می شود. آیین پایانی شکوه شاهنامه ۲ نیز ۲۸ اردیبهشت برگزار می شود.

معرفی گروه های منتخب جشنواره نمایش روستایی رضوی

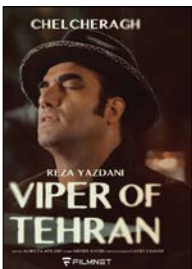

معاون ترویج و جریان سازی بنیاد بین المللی امام رضا (ع) گفت: با نظر هیئت داوران جشنواره آیین های نمایشی، میدانی و خیابانی روستایی و عشایری رضوی ۷ گروه

تئاتری در روستای کر در رضوی با هم رقابت می کنند. به گزارش ستاد خبری بیست و یکمین جشنواره بین المللی فرهنگی و هنری امام رضا (ع)، سید زمانی در این باره گفت: یکی از بخش های ششمین جشنواره روستایی آسمان هشتم مربوط به آیین های نمایشی و روستایی رضوی خواهد بود.

وی افزود: با توجه به آثار ارسالی به دبیرخانه جشنواره، ۱۷ مجوز حضور در هر زمان برای رقابت با سایر گروه ها را پیدا کرده اند. معاون ترویج و جریان سازی بنیاد بین المللی امام رضا (ع) بیان کرد: در همین راستا استان های آذربایجان غربی، چهارمحال و بختیاری، خوزستان، کهگیلویه و بویراحمد و هرمزگان صاحب نمایندگان برای شرکت در این رقابت ها هستند. اختتامیه این رقابت ها از ۲۷ تا ۲۹ فروردین در روستای کر در رضوی برگزار خواهد شد.

یزدانی برای «افعی تهران» خواند

تک آهنگ «چلچراغ» به خوانندگی رضایزدانی برای سریال «افعی تهران» به کارگردانی سامان مقدم منتشر شد. تک آهنگ «چلچراغ» با شعری از مهدی یوبی، آهنگ سازی علیرضا فاکاری، تنظیم سعید زمانی و خوانندگی رضایزدانی منتشر شده است. سریال «افعی تهران» در گونه خانوادگی و درام به نویسندگی پیمان معادی و پویا مهدوی زاده و کارگردانی سامان مقدم محصول سال ۱۴۰۳ است که هر چهارشنبه از شبکه نمایش خانگی پخش می شود. معادی نقش اصلی سریال را بازی کرده است.